सूचना नं. ५३२-२०८०/०८१ **मिति: २०८१/०२/२५**

पाठ्यक्रम उपर सुझाव सम्बन्धी सूचना।

प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०७६ को नियम ६ बमोजिम पाठ्यक्रम निर्माण समितिबाट निर्माण गरिएको प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा (अप्राविधिक), सामान्य प्रशासन, राजश्व र लेखा समूहका अधिकृतस्तर सातौं तह वा सो सरहका पदहरूको अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक परीक्षाको पाठ्यक्रम आयोगको वेबसाइटको सूचना सेक्सनमा राखिएको छ। उक्त पाठ्यक्रम उपर केही सुझाव भएमा आयोगको इमेल ठेगाना ppsc.lumbini@gmail.com मा वा अन्य माध्यमद्वारा ७ (सात) दिनभित्र आइपुग्ने गरी पठाइदिनुहुन निर्णयानुसार सम्बन्धित सबैको जानकारीका लागि अनुरोध छ।

(लक्ष्मण प्रसाद ज्ञवाली)
वरिष्ठ शिक्षा अधिकृत

प्रदेश लोक सेवा आयोग,लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा (अप्राविधिक), सामान्य प्रशासन, राजस्व र लेखा समूह अधिकृतस्तर साँतौ वा सो सरह पदको अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षा प्रणाली

पाठ्यक्रमको रुपरेखा : संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणाली **(Integrated & Unified Examination System)**

प्रथम चरण लिखित परीक्षा **(Written Examination)** :– पूर्णाङ्क :– ३००

अन्तिम चरण (Final Examination) अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :– ४०

प्रथम चरण (First Phase) :- लिखित परीक्षा

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या × अङ्क	समय
प्रथम	सामान्य ज्ञान र समसामयिक विषय (General Knowledge & Contemporary Issues)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	क) १० प्रश्न × ५ अङ्क ख) ३ प्रश्न ×१०अङ्क ग) १ प्रश्न × २०अङ्कको मामिला र सो को विश्लेषण सहितको समाधानमूलक उत्तर	३ घण्टा
द्वितीय	शासन प्रणाली (Governance Systems)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	क) ८ प्रश्न ×१०अङ्क ख) १ प्रश्न × २०अङ्कको मामिला र सो को विश्लेषण सहितको समाधानमूलक उत्तर	३ घण्टा
तृतीय	सेवा समूह सम्बन्धी (Service related subject)	१००	४०	विषयगत (Subjective)	क) ८ प्रश्न ×१०अङ्क ख) १ प्रश्न × २०अङ्कको मामिला र सो को विश्लेषण सहितको समाधानमूलक उत्तर	३ घण्टा

अन्तिम चरण: -अन्तर्वार्ता **(Interview)**

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	समय
अन्तर्वार्ता (Interview)	४०	बोर्ड अन्तरबार्ता (Board Intreview)	

द्रष्टव्य :

१. यो पाठ्यक्रम रुपरेखा/योजनालाई संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणाली (Integrated & Unified Examination System) को आधारमा लिखित परीक्षा (प्रथम चरण) र अन्तर्वार्ता (अन्तिम चरण) गरी दुई भागमा विभाजन गरिएको छ ।

२. माथि प्रथम चरणको लिखित परीक्षामा दिइए अनुसारको लिखित परीक्षा अप्राविधिक (प्रशासन, राजस्व र लेखा) सबै समूहको लागि अनिवार्य हुनेछ ।

३. संयुक्त र एकीकृत परीक्षा प्रणालीको आधारमा माथि उल्लिखित सेवाका सबै समूहको लागि प्रथम, द्वितीय र तृतीय पत्रको विषयवस्तु एउटै (Common) हुनेछ ।

४. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुनेछ ।

५. परीक्षामा कुनै प्रकारको मेमोरीयुक्त बिद्युतीय उपकरणहरु मोवाइल फोन, स्मार्ट घडी लगायतका कुनै पनि बस्तुहरु प्रयोग गर्न पाइने छैन।

६. विषयगत प्रश्नका १० अङ्कभार तोकिएका प्रश्नमा एउटा लामो प्रश्न वा एउटै प्रश्नका दुई वा दुई भन्दा बढी भाग (Two or more parts of a single question) वा एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा सो भन्दा बढी टिप्पणीहरु (Short notes) सोध्न सकिने छ । २० अङ्कभार तोकिएको प्रश्नको हकमा दिइएको एउटा मामिलाको अध्ययन गरी विश्लेषण सहितको समाधानमूलक उत्तर दिनुपर्नेछ ।

७. परीक्षामा सोधिने **प्रश्नसंख्या, अङ्क र अङ्कभार** यथासम्भव सम्बन्धित पत्र/विषयमा दिइए अनुसार हुनेछ ।

८. विषयगत प्रश्न हुने पत्र/विषयका प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परिक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डको उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।

९. यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु यो पाठ्यक्रम स्वीकृत हुँदा कायम रहेकालाई यस पाठ्क्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

१०. लिखित परीक्षामा छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र अन्तिम चरणको अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।

११. लिखित परीक्षा र अन्तिम चरणको अन्तर्वार्ताको कुल अङ्कको योगका आधारमा अन्तिम परीक्षाफल प्रकाशित गरिनेछ ।

१२. **पाठ्यक्रम स्वीकृत मिति : २०८१/ /**

प्रदेश लोक सेवा आयोग,लुम्बिनी प्रदेश

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा (अप्राविधिक), सामान्य प्रशासन, राजस्व र लेखा समूह अधिकृतस्तर साँतौ वा सो सरह पदको अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

प्रथम चरण (First Phase) :- लिखित परीक्षा

प्रथम पत्रः- सामान्य ज्ञान र समसामयिक विषय (General Knowledge & Contemporary Issues)

खण्ड (क)

१. सामान्य ज्ञान (General Knowledge) १० प्रश्न × ५ अङ्क = ५० अङ्क

१.१ भूगोल - लुम्बिनी प्रदेश, नेपाल तथा विश्वको भौतिक, सामाजिक र आर्थिक भूगोल

१.२ इतिहास, संस्कृति र सामाजिक व्यवस्था

१.२.१ विश्वका प्रमुख ऐतिहासिक घटनाहरु

१.२.२ नेपालको प्राचीनकाल तथा मध्यकालको राजनीतिक एवं आर्थिक अवस्था र आधुनिक नेपालको इतिहास

१.२.३ नेपालमा लोकतन्त्रको लागि भएका जनआन्दोलनहरु

१.३ नेपालको सामाजकि र साँस्कृतिक व्यवस्था

१.३.१ नेपालका प्रचलित धर्म, संस्कृति, जातजाति, भाषा, साहित्य र कला

१.३.२ नेपालको प्राचीन एवं मध्यकालीन सामाजिक र सांस्कृतिक अवस्था

१.३.३ प्रदेशका प्रमुख ऐतिहासिक स्थलहरु र साँस्कृतिक सम्पदाहरु

१.४ शासनपद्धति र शासन - संविधान, राजनैतिक व्यवस्था, अधिकारमा आधारित सवाल/विषयहरु र नेपालको प्रशासनिक व्यवस्थाको विकासक्रम

१.५ आर्थिक विकास

१.५.१ नेपालमा विकासका पूर्वाधारहरु (कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, यातायात, संचार, शिक्षा, स्वास्थ्य र विद्युत)

१.५.२ नेपालको अर्थतन्त्रसँग सम्वद्ध योजना, स्रोत/साधनहरुको परिचालन, वृद्धि, विकास तथा रोजगार सम्बन्धी सवाल/विषयहरु

१.५.३ नेपालको विश्वसँगको आर्थिक गतिविधिहरु

१.५.४ लुम्बिनी प्रदेशको आर्थिक संभावनाहरु

१.६ दिगो विकास, वातावरणीय पारिस्थितिक प्रणाली, पर्यावरणीय संरक्षण, जैविक विविधता, जलवायु परिवर्तन, जनसांख्यिकी, शहरीकरण, बसोवास, प्रदूषण, प्राकृतिक स्रोत तथा राष्ट्रिय सम्पदाहरुको संरक्षण सम्बन्धी सामान्य सवालहरु

१.७ विज्ञान र प्रविधि

१.७.१ प्रमुख वैज्ञानिक अन्वेषण र आविष्कारहरु, प्रसिद्ध वैज्ञानिक र तिनको योगदान

१.७.२ विज्ञान र प्रविधिको मानव जीवन र समाजमा परेको प्रभाव

१.७.३ क्रमविकाश, वंशाणु, स्वास्थ्य र रोग बारे सामान्य जानकारी

१.८ अन्तर्राष्ट्रिय मामिला तथा अन्तर्राष्ट्रिय संघ/संस्था

१.८.१ सार्क सदस्य राष्ट्रहरु तथा चीन, संयुक्त राज्य अमेरिका, संयुक्त अधिराज्य, रुस, फ्रान्स, जर्मनी, स्वीजरल्याड र जापान जस्ता मुलुकहरुसँग नेपालको सम्बन्ध

१.८.२ संयुक्त राष्ट्रसंघ प्रणाली, *SAARC, BIMSTEC*, बहुपक्षीय व्यवस्थापन र नेपाल

१.९ राष्ट्रिय र अर्न्तराष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नवीनतम गतिविधिहरु : जस्तै- राजनीतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, आर्थिक, वैज्ञानिक, खेलकुद, पुस्तक, पुरस्कार, कला, साहित्य र संगीत क्षेत्रका महत्वपूर्ण व्यक्तित्व तथा विचारकहरु

१.१० स्थानीय कार्यप्रणाली

१.१०.१ स्थानीय तहको अधिकार क्षेत्र (एकल र साझा)

१.१०.२ वित्तीय हस्तान्तरण र स्थानीय वित्त

१.१०.३ स्थानीय तहको प्रशासनिक र न्यायिक प्रणाली

१.१०.४ स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा प्रकृया

१.१०.५ स्थानीय तहको आर्थिक कार्य प्रणाली

खण्ड (ख)

२. सामाजिक, साँस्कृतिक र वातावरणीय मामिलाहरु २० अंक

२.१ सामाजिक विवाद तथा द्वन्द्व

२.२ सामाजिक न्याय तथा समानता

२.३ सामाजिक एवं सांस्कृतिक रुपान्तरण

२.४ श्रोत/साधनहरुको वितरणमा न्याय : असमानता एवं सीमान्तीकरण (प्रादेशिक, जातजातिगत, लैङ्गिक, ग्रामीण तथा शहरी)

२.५ सामाजिक संरक्षण/बचाउ, सामाजिक सुरक्षा तथा सामाजिक जिम्मेवारी

२.६ सांस्कृतिक विविधता र सामाजिक परिचालन

२.७ जनसंख्या (बसोबास, बसाइसराइ, शहरीकरण, प्रौढावस्था, शरणार्थी, विस्थापित जनसंख्या)

२.८ संगठित अपराध : बिद्युतीय अपराध (cyber crime), मानव बेचविखन, मिलोमतो (cartelling)/ एकाधिकार (monopoly), आतङ्कवाद, भ्रष्टाचार र अवैध मुद्रा निर्मलीकरण

२.९ खाद्य सम्प्रभुता र सुरक्षा

२.१० पारिस्थितिक प्रणाली

२.११ जैविक विविधता तथा संरक्षण
२.१२ जलवायु परिवर्तन र कार्वन व्यापार
२.१३ वातावरणीय ह्रास
२.१४ वनविनाश
२.१५ संकट व्यवस्थापन
२.१६ विपद् व्यवस्थापन
२.१७ वातावरण र विकास
२.१८ उर्जा संकट तथा उर्जा संरक्षण
२.१९ प्रदूषण तथा फोहर-मैला व्यवस्थापन

३. आर्थिक बृद्धि र विकाससँग सम्बद्ध मामिलाहरु ३० अंक

३.१ आर्थिक बृद्धि तथा आर्थिक विकास
३.२ आर्थिक विकासका पक्षहरु : वैदेशिक रोजगार र मानव संशाधन
३.३ आर्थिक विकासमा सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको भूमिका
३.४ वैदेशिक सहायता र अन्तर्राष्ट्रिय सहयोग
३.५ वैदेशिक लगानी: पोर्टफोलियो र प्रत्यक्ष
३.६ प्रविधि हस्तान्तरण (बौद्धिक सम्पत्ति अधिकार समेत)
३.७ व्यापार, बजार र श्रम उदारीकरण
३.८ आर्थिक कुटनीति
३.९ गरिवी र वेराजगारी
३.१० मानव विकास
३.११ पूर्वाधार विकास
३.१२ दिगो विकास र प्राकृतिक स्रोतको उपयोग
३.१३ विकास प्रक्रियामा राज्य र राज्य बाहेकका क्षेत्रहरुको भूमिका
३.१४ शान्ति र द्वन्द्व संवेदनशील विकास
३.१५ विकासमा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको भूमिका र समन्वय
३.१६ विकासमा नागरिकको संलग्नता
३.१७ साझेदारी विकास तथा समुदायमा आधारित विकास
३.१८ विकासमा सूचना-सञ्चार प्रविधिको भूमिका
३.१९ विश्वव्यापीकरण र विकास

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी

प्रदेश निजामती सेवा तथा स्थानीय सरकारी सेवा अन्तर्गत प्रशासन सेवा (अप्राविधिक), सामान्य प्रशासन, राजस्व र लेखा समूह अधिकृतस्तर साँतौ वा सो सरह पदको अन्तर तह र आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र : शासन प्रणाली

खण्ड (क) **३० अंक**

१. राज्य र शासन
- १.१ शासनका आधारभूत पक्षहरु : अवधारणा, सन्दर्भ र विशेषताहरु
- १.२ शासनको राजनैतिक तथा प्रशासनिक संरचना
- १.३ सूचनाको हक र पारदर्शिता
- १.४ राष्ट्र निर्माण र राज्य निर्माण
- १.५ नेपालको शासन प्रणाली
- १.६ राष्ट्रिय सुरक्षा व्यवस्थापन : अवधारणा, क्षेत्र र नेपालमा राष्ट्रिय सुरक्षाका विद्यमान प्रावधानहरु
- १.७ वहुस्तरीय शासन र नेपाल : अनौपचारिक शासन, नागरिक समाजको शासन, स्थानीय शासन, सहकारितामूलक शासन, व्यावसायिक शासन र संयुक्त राष्ट्रसंघ

खण्ड (ख) **२० अंक**

२. संविधान र कानून
- २.१ संविधानवाद
- २.२ नेपालमा संबैधानिक विकास
- २.३ नेपालको संविधान
- २.४ मानव अधिकार
- २.५ नागरिक चेतना र नागरिकका कर्तव्य
- २.६ कानूनका श्रोतहरु तथा नेपालमा कानून निर्माणको प्रक्रिया
- २.७ कानूनको शासन, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता, समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व तथा सकारात्मक विभेद

खण्ड (ग) **३० अंक**

३. सार्वजनिक सेवा तथा सार्वजनिक व्यवस्थापन
- ३.१ सार्वजनिक सेवाको अवधारणा, कार्य, विशेषता र भूमिका
- ३.२ सार्वजनिक सेवा प्रवाह
- ३.३ राजनैतिक तटस्थता, प्रतिवद्धता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व
- ३.४ सार्वजनिक सेवा व्यवस्थापन: नागरिक वडापत्र
- ३.५ सार्वजनिक कोषको सदुपयोग, सदाचार र नैतिकता
- ३.६ सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निजामती सेवा र कर्मचारीतन्त्रको भूमिका
- ३.७ सार्वजनिक नीति : निर्माण प्रक्रिया, कार्यान्वयन र विश्लेषण
- ३.८ विद्युतीय शासन

खण्ड (घ) **२० अंक**

४. श्रोत व्यवस्थापन र योजना
- ४.१ मानव श्रोत व्यवस्थापन : प्राप्ति, विकास, उपयोग र सम्भार
- ४.२ सार्वजनिक वित्त व्यवस्थापन
- ४.३ नेपालको योजना र बजेट प्रणाली
- ४.४ नेपालमा सरकारी लेखा प्रणाली र लेखापरीक्षण प्रणाली
- ४.५ वित्तीय व्यवस्थापन र सामाजिक उत्तरदायित्व
- ४.६ नेपाल र लुम्बिनी प्रदेशको योजनाबद्ध विकास र चालु आवधिक योजना
- ४.७ सहभागितामूलक योजना र विकास

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी

तृतीय पत्र : सेवा समूह सम्बन्धी

खण्ड (क) **३० अंक**

१. सार्वजनिक व्यवस्थापन

१.१ सार्वजनिक व्यवस्थापनको परिचय र कार्यक्षेत्र

१.२ कर्मचारी व्यवस्थापनका विविध पक्षहरुः भर्ना, छनौट, नियुक्ति, पदस्थापन, बढुवा, तलब सुविधा, उत्प्रेरणा, बृति विकास, कार्यसम्पादन मूल्यांकन, अवकाश र अवकाश पछिको योजना

१.३ संगठनः अवधारणा, प्रकृति, प्रकार, संगठनात्मक विकास र नवीन अभ्यास

१.४ सार्वजनिक व्यवस्थापनमा निर्देशन, नियन्त्रण, पदसोपान, निर्णय प्रक्रिया, नेतृत्व, समन्वय, अधिकार प्रत्यायोजन र निक्षेपण, सुपरिवेक्षण, अनुगमन तथा मूल्यांकन

१.५ नेपालको सार्वजनिक प्रशासनको विकासक्रम, आधारभूत संरचना, विशेषता, सुधारका प्रयास एवं चुनौतीहरु

१.६ व्यवस्थापन परीक्षण

१.७ व्यावसायिकता, अनुशासन र आचार संहिता

१.८ नागरिकबाट सार्वजनिक कार्यहरुको मूल्यांकन : सार्वजनिक सुनुवाइ, सामाजिक परीक्षण, सार्वजनिक परीक्षण र तेस्रो पक्ष मूल्यांकन

१.९ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहमा सरकारी सेवा संचालन सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था र क्षेत्राधिकार

१.१० सार्वजनिक व्यवस्थापनका नवीन प्रवृतिहरु

१.११ सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा कम्प्युटर, इन्टरनेट, सामाजिक सञ्जाल, सूचना सञ्चार प्रविधिको प्रयोग, अवसर तथा चुनौती

१.१२ लोक सेवा आयोग र प्रदेश लोक सेवा आयोगबारे संवैधानिक तथा कानुनी व्यवस्था

१.१३ सार्वजनिक प्रशासन सम्बन्धी कानूनहरु

- निजामती सेवा ऐन, २०४९ तथा निजामती सेवा नियमावली, २०५०
- भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- कर्मचारी समायोजन ऐन, २०७५
- सुशासन ऐन, २०६४ र सुशासन नियमावली, २०६५
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४
- प्रदेश निजामती सेवा ऐन, २०८० तथा प्रदेश निजामती सेवा नियमावली, २०८०
- प्रदेश सुशासन ऐन, २०७६
- प्रदेश आर्थिक कार्यविधि ऐन, २०७४
- सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४ र सूचनाको हक सम्बन्धी नियमावली, २०६५
- लोक सेवा आयोग ऐन, २०७९
- प्रदेश लोक सेवा आयोग ऐन, २०७६ र प्रदेश लोक सेवा आयोग नियमावली, २०७६
- प्रदेश सरकारको कार्य विभाजन नियमावली सम्बन्धी जानकारी
- प्रदेश सरकारका आर्थिक प्रशासन र वित्तिय व्यवस्था सम्बन्धित ऐन, कानूनको जानकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी

खण्ड (ख) **२० अंक**

२. राजस्व प्रशासन

२.१ संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकारको आर्थिक कार्यप्रणाली

- अर्थतन्त्र, बचत, ऋण, GDP संरचना
- समष्टिगत आर्थिक परिसूचक सम्बन्धी जानकारी
- आर्थिक बृद्धिको अवधारणा

२.२ राजस्वको अवधारणा र सिद्धान्त

२.३ सार्वजनिक आय, सार्वजनिक खर्च र सार्वजनिक ऋणको अवधारणा

२.४ विकास सहायता परिचालनः विकास वित्त, जलवायु वित्त र यसका स्रोतहरु

२.५ नेपालमा कर प्रणालीः वर्तमान स्वरुप र कार्यान्यवनको अवस्था (मूल्य अभिबृद्धि कर, आयकर, अन्तशुल्क, भंसार महसूल, स्थानीय कर तथा अन्य करहरु)

२.६ वित्तीय संघीयता

२.७ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको राजस्व सम्बन्धी क्षेत्राधिकार

२.८ अन्तरसरकारी वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँड

२.९ आर्थिक नीति, वित्तीय नीति, मौद्रिक नीति र तिनीहरुको अन्तर सम्बन्ध तथा कार्यान्वयनको अवस्था

२.१० वजेट चक्रः बजेट निर्माण, कार्यान्वयन र मूल्याङ्कन

२.११ केन्द्रिय बैंक, बैंक तथा बित्तीय संस्था सम्बन्धी जानकारी

२.१२ राजस्व प्रशासन सम्बन्धी कानूनहरु

- सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- राष्ट्रिय प्राकृतिक स्रोत तथा वित्त आयोग ऐन, २०७४
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४
- आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७
- संघ प्रदेश र स्थानीय तह (समन्वय तथा अन्तरसम्बन्ध) ऐन, २०७७
- आय कर ऐन, २०५८
- अन्तशुल्क ऐन,२०५८ र अन्तशुल्क नियमावली, २०५९
- मूल्य अभिवृद्धि कर ऐन,२०५२ र मूल्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३
- लुम्बिनी प्रदेश वित्त व्यवस्थापन सम्बन्धी ऐन, २०७५
- प्रदेश कर तथा गैर कर राजस्व सम्बन्धी ऐन, २०७५

२.१३ अन्तर्राष्ट्रिय संघ संस्था : WB, ADB, IMF, AIIB, WTO सम्बन्धी जानकारी

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी

खण्ड (ग) **३० अंक**

३. सरकारी आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कन र प्रतिवेदन

३.१ लेखा प्रणालीः अर्थ, आवश्यकता, महत्व, आर्थिक कारोवारको लेखाङ्कनका चरणहरू

३.२ सरकारी आर्थिक कारोवार : परिचय, विशेषता, कारोवार विश्लेषण, प्रारम्भिक लेखाङ्कन, खातामा प्रविष्टि र प्रतिवेदन सम्बन्धी व्यवस्था

३.३ नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार तथा स्थानीय तहको नगदमा आधारित लेखा प्रणाली, प्रोद्भावी लेखा प्रणाली, कोष लेखा प्रणाली, बजेट लेखा प्रणाली र दोहोरो लेखा प्रणाली

३.४ लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी जानकारी (FMIS/PFMIS, NAS, NFRS, NPSAS, IPSAS)

३.५ महालेखा परीक्षक कार्यालयबाट स्वीकृत फारामहरू

३.६ खाता सूची (Charts of Accounts), एकल खाता कोष (TSA), राजस्व व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (RMIS), PLMBIS, LMBIS, CGAS, E-Biding, SuTRAs, GFS, COFOG, नेपाल आर्थिक संकेत बर्गिकरण र ब्याख्या, मासिक प्रतिवेदन, चौमासिक प्रतिवेदन, अर्ध वार्षिक प्रतिवेदन, वार्षिक प्रतिवेदन सम्बन्धी जानकारी

३.७ सार्वजनिक सम्पत्ति, PAMS, जिन्सी तथा धरौटी लेखा र आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

३.८ सार्वजनिक क्षेत्रको लेखामान र आर्थिक कार्यविधि सञ्चालन सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था

३.९ सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन र यस सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था

३.१० वैदेशिक सहयोगः अनुदान तथा ऋणको प्राप्ति एवं उपयोग, वैदेशिक सहायताको लेखाङ्कन सम्बन्धी जानकारी, Imprest Fund, Designated Fund, Reimbursement and replacement, Disbursement Voucher सम्बन्धी जानकारी तथा कार्यान्वयनको अवस्था, आयोजना लेखा

३.११ प्रत्यक्ष वैदेशिक लगानी र यसको समीक्षा: PEFA Framework सम्बन्धी परिचय, FRA, LISA

४. लेखापरीक्षण प्रणाली

४.१ लेखापरीक्षणको परिचय, उद्देश्य, प्रकार र आधारभूत सिद्धान्त, आन्तरिक तथा अन्तिम लेखापरीक्षण, NAS, NGAS

४.२ सरकारी तथा संगठित क्षेत्रको लेखापरीक्षण मान, सामाजिक तथा जनलेखापरीक्षण र सार्वजनिक सुनुवाई

४.३ बेरुजु र बेरुजु फछ्र्योट सम्बन्धी व्यवस्था : सार्वजनिक लेखा समिति, कुमारी चोक तथा केन्द्रिय तहसिल कार्यालय

४.४ लुम्बिनी प्रदेश सभाको सार्वजनिक लेखा समिति

४.५ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहको लेखापरीक्षण तथा सार्वजनिक संस्थानको लेखापरीक्षण

४.६ महालेखा परीक्षक र लेखापरीक्षण सम्बन्धी कानुनी व्यवस्था

४.७ लेखापरीक्षण सम्बन्धी राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थाहरु (ICAN, INTOSAI, ASOSAI, ASB)

४.८ लेखापरीक्षण ऐन, २०७५

प्रदेश लोक सेवा आयोग,लुम्बिनी

खण्ड (घ) **२० अंक**

५. संघीय प्रणाली र संसदीय प्रकृया

५.१ संघीय प्रणाली र नेपालमा संघीयता

५.२ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरु बीचको विधायिकी अन्तरसम्बन्ध

५.३ व्यवस्थापन कार्यविधि र प्रदेशको कानून निर्माण प्रकृया

५.४ प्रतिनिधि सभा र राष्ट्रिय सभा बीचको अन्तरसम्बन्ध

५.५ संसदीय समितिको राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय अभ्यास

५.६ संसदको बैठक व्यवस्थापन

५.७ संसद्, संसदीय समिति र संवैधानिक निकायहरु बीचको अन्तरसम्बन्ध

५.८ संसदीय पदाधिकारी, संसदीय दल र संसद्मा प्रतिपक्षको भूमिका

५.९ संसद् सचिवालय सञ्चालन तथा कार्य व्यवस्था समितिको भूमिका

५.१० संसदीय पद्धतिमा प्रस्तावः अर्थ, उद्देश्य, महत्व, यसका शर्त र अन्य प्रक्रियागत व्यवस्था

५.११ संसदीय प्रस्तावहरुः जरुरी सार्वजनिक महत्वको प्रस्ताव, संकल्प प्रस्ताव, अविश्वासको प्रस्ताव र अन्य प्रस्तावहरू

५.१२ विधेयक तथा अध्यादेशको अर्थ, यसको संशोधन र विरोधको प्रक्रिया

५.१३ संसदीय छलफलः भर्वेटिम, व्यवस्थापन, सूचना संप्रेषण एवं ई-लाइब्रेरी

५.१४ कार्यपालिकाको संसद्प्रतिको उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता

५.१५ सांसद, प्रदेश सभा सदस्य र स्थानीय तहका निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको आचार-संहिता, अनुशासन, सदाचार र नैतिकता ।

५.१६ प्रदेशसभा र प्रदेशसभाका समितिहरु

५.१७ प्रदेशसभा सचिवालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन

५.१८ प्रदेश सभा सचिवालय ऐन,२०७५ तथा प्रदेश सभा सचिवालय नियमावली,२०७९

५.१९ गाउँसभा / नगरसभा (कार्यसञ्चालन) कार्यविधि ऐन, २०७६

५.२० गाउँसभा र नगरसभाको कानुन निर्माण प्रकृया सम्बन्धी ऐन,२०७५

प्रदेश लोक सेवा आयोग, लुम्बिनी